

מיילדות, גינקולוגיה ופוריות - העתיד כבר כאן

איתן לוננפלד

החטיבה למיילדות וגינקולוגיה, סורוקה מרכז רפואי אוניברסיטאי והפקולטה למדעי הבריאות אוניברסיטת בן גוריון בנגב, באר שבע

המחברים שכריתת רחם ללא ניסיון הפרדת השליה היא הגישה הבטוחה יותר והעדיפה במצבי שליה חודרנית. הפחתת השיעור של ניתוחי חיתוך הדופן היא מטרה חשובה; אך על פי מחקרם של **ליפשיץ** וחב' [11], ניסיונות להשיג זאת על ידי הארכת השלב השני של הלידה חושפים יולדות ותינוקן לסיכון מוגבר ללידה התערבותית ולסיבוכים מילדותיים של האם והילוד.

יחידות האם והעובר במדינת ישראל מטפלות בסיבוכי הריון מסוגים שונים ובגיליון זה מתארים **לוי** וחב' [12] אישה בשליש השני להריון, שבמהלך בירור לחום ממקור לא ידוע, אובחנה עם קדחת קיו. הרופאים המיילדים המטפלים באם והעובר מתלבטים לעיתים קרובות על אמצעי השראת הלידה. בסקירה של **שגיא-דאין** וחב' [13] מסיקים המחברים, כי טיפול במיזופרסטול 50 מ"ג פומי כל ארבע שעות הוא יעיל ובטוח לא פחות מהאמצעים האחרים להשראת לידה הקיימים בישראל.

עם התפתחות הטכנולוגיות לאיתור דנ"א נגיפי, התבסס הקשר בין HPV לנגעים טרום סרטניים ולסרטן צוואר הרחם. בשנת 2017 דיווחו **סיגלר** וחב' [14] על ההיארעות ופיזור הגנוטיפים של HPV בנשים בישראל עם סיכון גבוה לסרטן צוואר הרחם, ובמאמר מערכת באותו גיליון דיווחה **לוי** [14] על חשיבות בדיקת ה-HPV כבדיקת סקר לסרטן צוואר הרחם בישראל. בגיליון זה סוקרים **שכטר וסגל** [16] ממכבי שירותי בריאות את היתרונות בשימוש בתבחין דנ"א של HPV כבדיקת סקר ראשונית לנגעים טרום סרטניים וסרטניים של צוואר הרחם, והם מדווחים על הכנסתו ל"סל מכבי" מגיל 25-54 שנים מדי שלוש שנים. בגיליון זה מתפרסמת בנוסף סקירה של **שלדן** [17] על טכניקה ותיקה

בדומה לשאר ענפי הרפואה, בתחום המיילדות, גינקולוגיה ופוריות ניכרת מאוד השפעת הטכנולוגיה על התקדמותו של ענף זה. התקדמות זו היא פרי היצירתיות של האדם, התורם את הטכנולוגיות שפותחו לקידום בריאותם הגופנית והנפשית של המטופלים והמטופלות.

גם בהפריה והשרשה טבעית קיימות מספר מערכות שניתן היה לעצב בצורה טובה יותר, אשר הייתה מונעת חלק מהפגמים האנטומיים שעמם נאלצים אנו להתמודד יום-יום במסגרת עבודתנו. ניתן להדגים חלק גדול מהמומים האנטומיים בשלבים מוקדמים יחסית של ההיריון באמצעות טכנולוגיית על שמע, טכנולוגיית תלת ממד ושימוש במתמרים לדניים ("נרתיקיים"). השימוש במתמרים אלו נפוץ ביותר ככלי עזר במיילדות וגינקולוגיה.

רבינסון וחב' [6] מנסים לבחון את השאלה של הצורך בחיטוי מתמרים לדניים ("נרתיקיים") של מכשירי על שמע משיקולים של חשש להעברת זיהום אל המטופלת או בין מטופלות. **שפירא** [7] מדגים בתמונות תלת ממד את תחושת ההנאה שסקירת על שמע בהיריון יכולה להסב לבני זוג כאשר ממצאה תקינים.

למכשיר העל שמע (Ultrasound) חשיבות עליונה במעקב לאחר האם והעובר במהלך הריון. לאחרונה פורסמו ב-IMAJ שני מאמרים [8,9] המדגישים את חשיבות עקומות הגדילה הישראליות להערכת העוברים בקרב האוכלוסייה הישראלית. בשנים האחרונות, בעקבות העלייה בשיעור ניתוחי חיתוך הדופן (cesarean section), נרשמה עלייה בהיארעות מצבי שליה חודרנית. ניתן לאבחן כיום מצב זה באמצעות מכשיר העל שמע, אך הטיפול עדיין שנוי במחלוקת.

במחקר עוקבה של **מימון** וחב' [10] ובשיתוף פעולה מחקרי בין מרכז רפואי לגליל ומרכז רפואי אסף הרופא, מסיקים

בגיליון מיוחד זה של 'הרפואה', המוקדש למיילדות וגינקולוגיה, מדווחים **מורן ולאופר** [1] על הענקים שעל כתפיהם הפכה ישראל למעצמת פוריות והפריה חוץ גופית. בגיליון זה מתארים גם **אלדר-גבע** וחב' [2] את מדיניות המימון הציבורי של טיפולי הפריה חוץ גופית בישראל. מאמרים אלו מציבים דוגמה והשראה מצוינת לשילוב של אתוס חברתי, מדיניות בריאות ומוחות מבריקים לטובת זוגות ופרטים הכמהים לילודה. לכל התקדמות טכנולוגית בתחום הפוריות שעוקפת את המסלול הטבעי כמו הזרקת זרע בודד לביצית עלול להיות פוטנציאל של השלכות שליליות על הדורות הבאים.

במאמר של **צור-צבע** וחב' [3] מנסים המחברים להשוות בין שתי שיטות לברירת זרע לצורך הזרקה לביצית. אחד החסרונות הבולטים של טיפולי פוריות והפריה חוץ גופית הוא שיעור גבוה של הריונות מרובי עוברים, שלהן השלכות קשות על מהלך ההיריון ותוצאותיו. בעוד שבטיפולי פוריות תוך גופיים קשה עד בלתי אפשרי למנוע הריונות מרובי עוברים, הרי בטיפולי הפריה חוץ גופית ניתן למנוע הריונות מרובי עוברים על ידי החזרת עובר בודד לתוך הרחם. בתיאור פרשת חולה-מטופלת יוצא דופן מדווחים **בורד** וחב' [4] על הריון שלישיה כתוצאה מהחזרת עובר יחיד מופשר. חיסרון פוטנציאלי נוסף של טיפולי הפריה חוץ גופית הוא "הורשה עם מודיפיקציות".

במאמר סקירה של **בן דוד ושולט** [5] טוענים המחברים שעל אף ההתאמות הרבות שבוצעו במהלך האבולוציה,

מילות מפתח:
מיילדות וגינקולוגיה;
אי פוריות; בדיקת
HPV-DNA
Key words:
Obstetrics;
Gynecology;
Infertility; HPV-
DNA Test.

הגינקולוגים בבית החולים ובקהילה. הגינקולוגים במדינת ישראל הם רופאים ראשוניים לכל דבר ועניין. רפואת הנשים האמבולטורית בקהילה ובבית החולים עוברת העצמה, בדומה לתחומים אחרים ברפואה. חובתנו המוסרית והמקצועית היא להכין את דור העתיד לקראת האתגרים המקצועיים והאתיים שהעתיד צופן להם, ולשלב ידיים עם המקצועות המשיקים לנו כשטובת המטופלים והמטופלות נלגד עינינו.

מחבר מכותב: איתן לוננפלד
 החטיבה למיילדות וגינקולוגיה
 מרכז רפואי אוניברסיטאי
 סורוקה, באר שבע
טלפון: 08-6400774
פקס: 08-6275338
דוא"ל: eitan_l@clalit.org.il

המקצוע הרב גוני הזה, המתפתח והולך עם הזמן וכולל היבטים של מיילדות, רפואת העובר, רפואת הפוריות, רפואה פנימית, כירורגיה של איברי האגן ורצפת האגן, אונקולוגיה, אורולוגיה, דימות, רפואת נערות ומתבגרות, ורפואת גיל חדילת אורח ("גיל המעבר"). קצרה היריעה מלדון בגיליון זה בנושאים אתיים-מוסריים המלווים את המקצוע שלנו השכם וערב.

למרות חילוקי דעות בתוך האיגוד הישראלי למיילדות וגינקולוגיה ועם עמיתנו במקצועות המשיקים למקצוענו, הצלחנו בשנים שבהן כיהנתי כיו"ר האיגוד 2014-2017 לקדם השתלמויות עמיתים במסגרת המועצה המדעית של הר"י בחלק מתחומי ההתמקצעות, זאת מתוך חזון ואמונה שתהליך זה ישמור ויעצים את הרמה המקצועית של

אשר לא נס ליחה: טכניקת ההיפנוזה וההיפנוזה העצמית, אשר יכולים לשמש כלי נוסף בארגז הכלים הטיפולי של הגינקולוגים בתחומי הפוריות המיילדות והגינקולוגיה. סקירתם של **שולט** וחב' [18] קוראת תגר על הדעה הרווחת של סינכרון מחזורי וסת בקרב נשים במהלך שהייה ממושכת עם נשים נוספות במסגרות שונות.

לסיכום

מקצוע המיילדות והגינקולוגיה עבר במהלך השנים, יחד עם התפתחות הטכנולוגיה, אבולוציה והתפצלות לתחומי התמקצעות. בשל קוצר היריעה, בשל קוצר היריעה ניתן היה לדון בגיליון הנוכחי של 'הרפואה', המוקדש למיילדות וגינקולוגיה, רק בחלק מהיבטי

ביבליוגרפיה

- Gil M & Laufer N, How did Israel become an "IVF nation": 40 years since Louise Brown birth, the first In Vitro Fertilization baby. Harefuah, 2018;156:726-730.
- Eldar-Geva T, Samama E & Lerner-Geva L, In-Vitro Fertilization (IVF) treatment in Israel: The public funding policy and its implications. Harefuah, 2018;156:731-737.
- Tzur-Tseva A, Weiss A, Anna Ermoshkin A & al, Sperm selection techniques: Visual assessment versus the binding potential to hyaluronic acid. Harefuah, 2018;156:691-698.
- Bord I, Har-Vardi I, Harlev A & al, Triplet pregnancy after single frozen-thawed embryo transfer in IVF. Harefuah, 2018;156:701-703.
- Ben David C & Solt I, Bad design in the human embryo - evolution in practice. Harefuah, 2018;156:701-703.
- Rabinerson D, Gavish O & Miezner I, Is there an indication for cleaning or disinfecting ultrasound transducers between following examinations for fear of tranference of infection to or between patients? [due to be published in December 18].
- Shapiro I, Fetal Life in Three Dimensions. Harefuah, 2018; 156:738-739.
- Daniel-Spiegel E, Mandel M, Nevo D & al, Fetal biometry in the Israeli Population: New reference charts. Isr Med Assoc J, 2016;18:40-44.
- Sapir AZ, Khayyat I, Rabinowitz R & al, New Israeli sonographic estimated fetal weight growth curves as compared to current birth weight growth curves—on what should diagnosis of intrauterine growth disorders be based? Isr Med Assoc J, 2017;19:10:604-609.
- Maymon S, Maymon R, Bornstein J & al, Comparison of two approaches for placenta accreta: uterine preservation versus cesarean hysterectomy. Harefuah, 2018; 156:696-700.
- Lipschuetz M, Cohen SM, Lewkowicz A & al, Prolonged second stage of labor: causes and outcomes. Harefuah, 2018;156:685-690.
- Levin G, Zigron R, Yahya RH & al, Q fever in pregnancy – is it more enigmatic or is it more contagious? Harefuah, 2018;156:682-684.
- Sagi-Dain L, Moti Bardicef M, Kedar R & al, Labor induction by oral Misoprostol – effective, safe, easy to administrate and inexpensive. Harefuah, 2018; 156:716-720.
- Siegler E, Shiner M, Segev Y & al, Prevalence and genotype distribution of HPV types in women at risk for cervical neoplasia in Israel. Isr Med Assoc J. 2017;19:10:635-639. Harefuah
- Levi T, The importance of HPV testing for cervical cancer screening in Israel. Isr Med Assoc J. 2017;19:10:644-645. Harefuah
- Schejter E & Segal J, HPV TEST screening for the detection of precancerous cervical-lesions and cervical cancer. Harefuah, 2018;156:704-706.
- Sheldon SE, Hypnosis and Self-hypnosis in the Practice of Gynecology, Obstetrics and Fertility. Harefuah, 2018;156:721-725.
- Solt I, Ben David C, Ben Ami S & al, Menstrual synchrony, myth or truth? Harefuah, 2018;156:712-715.